

Marek Reinaas
Majanduskomisjoni esimees
marek.reinaas@riigikogu.ee

Koopia
majanduskomisjon@riigikogu.ee

Biometaani sisestuspunktid Eestis

Eelmisel aastal kaasas Kliimaministeerium seotud osapooli biometaani sisestuspunktide väljaehitamise raames kaasa mõtlema, et kuhu oleks vajalik vastavaid punkte rajada. Meetme maht oli 7-8 mln eurot ja rahastusallikaks Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021-2027.

Eetsi Gaasiliit andis oma sisendi juba eelmise aasta aprilli alguses, tuues välja kõige potentsiaalsemad asukohad biometaani sisestuseks, mille geograafiline skoop langeb tänasel päeval vägagi kokku AS Elering avaliku konsultatsiooni „Hajutatud taaskäivitamise võimekuse teenuse tingimused“ põhimõttelise geograafilise jaotusega gaasijaamade paiknemise ja varustuskindluse tagamisega.

Kahetsusväärset viisil vähendas Vabariigi Valitsus biometaani sisestuspunktide väljaehitamiseks mõeldud vahendeid kahel korral, esimesel korral 4 mln euron ja teisel korral vähendati kaks korda ja lõplikuks mahuks jäeti alles 2 mln eurot. Vastavad vahendid suunati Keskkonnainvesteeringute Keskusele, kes korraldas toetusmeetme „Avalike biometaani sisestuspunktide rajamine“.

Huvi meetme vastu oli suur, kuna vahendeid on vähe, siis tekib Eestis võibolla üks sisestuspunkt. Näiteks Lätis on täna üks sisestuspunkt Džukstes, kaks sisestuspunkti väljaehitamisel Raganas ja Rezéknes ning kolm sisestuspunkti on planeerimisel. Leedus on hetkel kaks biometaani sisestuspunkti, aga neil on see-eest 5 tootjat, kes on otse võrku ühendatud.

Peamised põhjused, miks biometaani sisestuspunktide väljaehitus on oluline ja aegkriitiline:

- 1) Biometaani sisestuspunkt on üks väga oluline eeldus turunõudluse kõrval täiendavate biometaanijaamade tekkeks, sest konteinervedu on kulukas ja kui ei ole võimalik toodangut kliendile pakkuda, siis ei ole võimalik biometaanijaamade rajamisse investeerida. Ülekandevõrku sisestamine annab võimaluse pakkuda biometaani Eestis või ELis kõikidele

gaasitarbijatele või tekitada võimalus biometaani veeldamiseks sobivates asupaikades, nt meretranspordis või off-grid klientidele.

- 2) Biometaani sisestuspunkt parandab Eesti varustuskindluse tagamist, sest üle Eesti tekiks täiendavaid biometaanijaamasid ja läbi sisestuspunktide suudaksime end gaasiga ise varustada;
- 3) Harmoneerub Eleringi plaaniga rajada üle Eesti erinevatesse paikadesse gaasielektrejaam reservvõimsuste tagamiseks. Kui biometaanijaamade toodangut oleks võimalik sisestada ülekandevõrku, siis oleks see täiendav meede riskide maandamiseks elektrienergia tootmisel. See võiks anda positiivse tõuke biometaanijaamade parema integreerimise energiasüsteemi, miks mitte pakkuda gaasijaamade ehitusel võimalust tagada gaasivaru just läbi biometaanijaamade, mis ühtlasi pakuks tuge biometaani tootjatele.

Lähtudes eelpool toodust teeme ettepaneku, et Eestis peaks olema 4-5 biometaani sisestuspunkti, mis peaksid paiknema geograafiliselt Eestimaa eri piirkondades. Lähtuvalt tänasest geopoliitilisest olukorrast, jätkuvast vajadusest kasutada laialdasemalt kodumaised taastuvkütuseid, põllumajandusheitmete vähendamise tungivast vajadusest ning Eesti varustuskindluse ja toimepidevuse tagamiseks, teeme ettepaneku erakorraliselt eraldada biometaani sisestuspunktide rajamiseks täiendavalt 5-6 mln eurot.

Eesti Gaasiliit ootab majanduskomisjoni seisukoha võttu ja konstruktiivset tegevust olukorra lahendamiseks.

Lugupidamisega

Heiko Heitur
Tegevjuht
Eesti Gaasiliit

(digitaalselt allkirjastatud)